

Hørings svar vedr. lovforslag om naturnationalparker mv. journalnummer 2020-5425

Fredag den 12. februar 2021

fra

Aksel Bo Madsen, Seniorforsker, PhD.

Preben Clausen, Seniorforsker, PhD.

Morten Elmeros, Seniorrådgiver

Thorsten Skovbjerg Balsby, Seniorforsker, PhD.

Jesper Pedersen, Skov- og Landskabsingeniør

Thomas Bregnballe, Seniorforsker, PhD.

Lars Haugaard, Skov- og Landskabsingeniør

Der er sikker dokumentation for, at **biodiversiteten i Danmark er i tilbagegang**, fordi der levnes for lidt plads til arter, levesteder, naturtyper og de tilhørende økologiske processer. Der er derfor behov for nytænkning, og **forslaget om at udlægge naturnationalparker er et vigtigt skridt**. Her er det positivt, at det nuværende forslag giver mulighed for at opnå en højere grad af naturlige processer, samt lægger op til en højere grad af kontinuitet i tid og rum, som kan være medvirkende til et vigtigt løft af biodiversiteten og naturindsatsen i Danmark – særligt for nogle af de arter og økosystemer, der er mest under pres. Nedenfor anføres en række forslag til, hvorledes de i lovforslaget beskrevne initiativer kan gøres endnu bedre, samt et par punkter som bør indtænkes i det videre arbejde med naturnationalparkerne.

Mere fokus på vildtlevende arter

Udkastet har et ensidigt fokus på "udsatte" dyr, hvilket formentlig kan tillægges, at græsningsfunktionerne først og fremmest forsøges opnået ved etablering af hegn med husdyr. Her må det bemærkes, at Danmark også har fritlevende bestande af store planteædere, og der opfordres til, at der i højere grad også **satses på at styrke bestandene af naturligt forekommende græssere - primært kronstyr, dådyr og rådyr, ligesom bæver og vildsvin** (se nedenfor) også kan spille en meget vigtig rolle. Når det gælder hjortevildt, vil hegning som udgangspunkt være nødvendig langt de fleste steder for at opnå et passende græsningstryk, men vi opfordrer alligevel til at det også undersøges, om der i nogle områder kan etableres naturnationalparker uden hegning, og hvor bestandene af vildtlevende planteædere (særligt hjortevildtet) vil kunne udvikles ved ændring af den eksisterende forvaltning.

Udsætning af arter som kvæg, heste mv., såvel som etablering af hegn kan påvirke levegrundlaget for de vildtlevende arter af store græssere fx ved øget fødekonekurrence og forstyrrelse, hvilket potentielt kan begrænse eller evt. fortrænge disse mere eller mindre lokalt. Etablering af vildthegegn kan fragmentere levestedet og begrænse bevægelsesmulighederne for bestande uden for hegnet. Det foreslås derfor, at disse overvejelser indgår i forbindelse med prioritering af de konkrete målsætninger for de hegnede arealer. Hvis tæthed, adfærd og vandringsmuligheder for i forvejen

hjemmehørende arter måtte være en prioritet eller et bekymringspunkt, bør ændringer i disse parametre monitoreres før og efter hegnene rejses og nye arter udsættes.

Vildsvin

I forbindelse med spektret af naturligt forekommende arter af større pattedyr, bør **vildsvin nævnes eksplicit som en åbenlys nøgleart, der vil kunne bidrage væsentligt til økosystemfunktionerne** i de kommende naturnationalparker. Vi er opmærksomme på risikoen for spredning af afrikansk svinepest ved etablering af vildsvinebestande, og de deraf følgende mulige implikationer for landbruget. Her henvises dog til, at der på en række større og mindre private ejendomme allerede holdes vildsvin med netop biodiversitetsformål for øje, og at der ikke her er formelle eller dokumenterede praktiske problemer med dyrenes sundhed. Ligeledes er der heller ikke erfaring med, at vildsvin udgør nogen særlig sikkerhedsrisiko for publikum.

Ådsler/Kadavere

Udkastet behandler muligheden for, at der efterlades døde dyr som kadavere i naturnationalparkerne, herunder de eksisterende lovgivningsmæssige forhindringer for dette. Der er **god dokumentation for kadaveres positive betydning for arter og processer i nedbryderkæden**, og lovforslaget bør derfor i højere grad lægge vægt på dette aktiv. Med tanke på ådslernes forventede positive effekt, bør potentialet nuanceres gennem en analyse af de muligheder der foreligger for dispensationspraksis i forhold til at efterlade/udlægge døde dyr.

Natura 2000

Udkastet er ikke entydigt i forhold til muligheden for at sikre en mere dynamisk forvaltning af naturnationalparkerne inden for rammerne af EU's naturdirektiver. Naturnationalparkerne forventes at kunne sikre en øget heterogenitet, variation og diversifikation, som vil gavne diversiteten af levesteder og i sidste ende biodiversiteten. Samtidig kan naturnationalparkerne imidlertid også udgøre en udfordring i forhold til forvaltningen af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, hvor Danmark er forpligtet til at sikre en gunstig bevaringsstatus for særlige arter og naturtyper. Som følge af gældende praksis, påkræves der for nogle arter eller naturtyper særlige hensyn (fx bestemte successionsstadier), som ikke nødvendigvis er forenelige med helårsgræssende dyr. Således synes den nuværende formulering omkring konsekvensvurdering og hensyntagen til bevaringsmålsætninger for de enkelte Natura 2000-områder at stå i kontrast til det formulerede formål om, at naturen skal "udvikle sig på egne præmisser". Dette må derfor indebære, at **forvaltningen ikke målrettes den enkelte art eller naturtype, men har fokus på de naturlige processer som karakteriserer de pågældende økosystemer**. Vi opfordrer derfor til, at lovgivningen mere eksplicit afklarer dette kompleks, så den gældende rigoristiske beskyttelse af enkeltarter og – naturtyper i mindst mulige omfang bliver en forhindring for etablering af naturnationalparkerne.

Mål, overvågning og adaptiv forvaltning

Brugen af store planteædere som naturlige økosystem-nøglearter er en relativ ny forvaltningsdisciplin, og som følge heraf er de dokumenterede biodiversitetseffekter naturligt nok ganske få. Netop derfor er det vigtigt, at overvågning og forskning adresseres eksplicit i den kommende lovgivning, således at resultaterne af forvaltningen kan dokumenteres og erfaringerne bruges aktivt fremadrettet. Der bør således iværksættes forsknings- og overvågningsprogrammer, der gør det muligt at følge udviklingen og indfrielsen af de konkrete biodiversitetsmål specifikt for den enkelte naturnationalpark. I forlængelse heraf er det væsentligt at understrege dels behovet for en baselinemonitering, så sammenligningsgrundlaget er i orden, og dels at effektovervågningen er

effektiv. Den i lovforslaget beskrevne **NOVANA-overvågning er i sin nuværende form ikke på nogen måde alene nok til at beskrive effekterne for alle artsgrupper.**

Netop fordi opskriften på succes kan variere fra én naturnationalpark til en anden, og fordi de i første omgang valgte initiativer med al sandsynlighed har behov for justering undervejs, **anbefaler vi at forvaltningen (herunder de påtænkte forvaltningsplaner) gennemføres som en adaptiv proces.** Foruden den overordnede målsætning om natur og biodiversitet vil der sandsynligvis være en række forskellige interesser, som skal afvejes og tilgodeses i hver enkelt naturnationalpark. Det vil derfor være vigtigt, at lave en overordnet skabelon for en struktureret beslutningsproces, der inkluderer inddragelse, opsætning af specifikke målsætninger, tiltag, systematisk overvågning og løbende opfølgning og justering af de valgte initiativer. På denne måde sikres også en løbende vidensdeling samt opsamling af erfaringer og læring.

Til
Miljøministeriet

HØRINGSSVAR J.nr. 2020-5425

Sendt til: mim@mim.dk med CC jacbe@mfv.dk og dahmo@mfv.dk

Fårup 11/2 2021

Vedr. Høring om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og vejfred og færdselsloven (etablering af nationalparker m.v.)

Hermed tilkendegives min modstand mod dele af "Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og færdselsloven" – jeg redegør herunder hvorfor.

Ikke til sammenlignelig

Det har i debatten vedr. naturnationalparkerne været sammenligninger mellem Molslaboratoriet og Fussingø. Men området ved Molslaboratoriet er ikke nemt sammenligneligt med Fussingø. Afstanden til lignende områder i og omkring Randers er stor, og det vil ikke være nemt at finde lignende områder til et bredt og varieret friluftsliv. Desuden er der i Molslaboratoriet ikke adgang for heste, og det anbefales ikke af medbringe hunde grundet sikkerhed. Sikkerhedsmæssigt vil det samme umiddelbart gøre sig gældende i Fussingø, og derfor vil mange brugergrupper blive udelukket fra området, heriblandt de mange hestevogne som nyder kørsel i statskovene ved Fussingø.

Desuden skal stierne i Molslaboratoriet deles brugerne imellem. Såfremt alle brugere skal dele de samme stier i Fussingø, vil det give anledning til trængsel og frustration, fra det store antal besøgende fra området der hver dag besøger skovene. Det øgede pres på samme områder vil sandsynligvis også betyde et sikkerhedsmæssigt issue.

Markedsføring vs. Antallet af besøgende

Morten D.D. Hansen argumenterer for rewilding er en publikumssucces med, at Molslaboratoriet er blevet populært, og har et stort antal besøgende. Min tese er, at det mere skyldes den målrettede indsats Naturhistorisk Museum har gjort ifht. markedsføring frem for tiltrækningskraften kvæg og heste har. Det er nemt at finde information omkring stier, adgangsforhold m.m på Molslaboratoriet. Hvis samme indsats blev gjort hvilket som helst andet sted, er jeg sikker på, at det havde samme effekt. Tager man eksempelvis Læsten Bakker, som er det største fredede område i Randers kommune, så er det stort set umuligt at finde information og stikort over området. Og er man i nærheden er der ikke engang et vejskilt eller en parkeringsanvisning. Det er selvfølgelig på den måde nemt at 'påvise' en stigning i besøgstal hvis man promoverer det ifbm. en naturnationalpark, men mon ikke besøgstallet ville stige, hvis information var nemmere tilgængeligt?

Reel og sikker adgang

Jeg ønsker biodiversiteten øges i Danmark, men jeg ønsker reel adgang for borgere i naturen, og det nuværende forslag med hegn, hegner ikke bare dyr inde, men også brugere ude. Fussingø, er det største, rekreative område i Randers kommune, og det bruges af rigtig mange mennesker hver dag. Jeg er vokset op i området, og har haft min naturlige gang i skoven og områderne omkring, hele mit

liv, og har brugt det til nærmest alle former for aktiviteter. Jeg ønsker fremadrettet, at vi brugere sikkert og trygt til stadighed kan få aktivt og rekreativ udnyttelse af naturnationalparkerne, værende sig i form af:

- Skoleundervisning
- Spejdere
- Overnattende i skoven
- Hundeluftere/trænere
- Ryttere
- Hestevogne
- Mountainbikere
- Triatleter
- Orienteringløbere
- Jægere

Der er en udtømmelig liste af brugere, der ikke vil kunne udføre deres sport/aktivitet i området, hvis der er løsgående græssere. Det gør sig gældende både pga. sikkerhed – men også fordi der kan være fysiske barrierer der besværliggør/umuliggør aktiviteten.

Jeg har en baggrund både i landbruget og i veterinærbranchen, og alle i de brancher ved, at dyr er dyr – og dermed besidder en vis utilregnelighed. Selv erfarne folk kommer engang imellem til skade, også selvom dyrene behandles med omtanke og respekt. Hvor stor en del af Danmarks befolkning ved reelt hvordan de skal omgås sådanne dyr? Min tese er, at det er meget få, og at der dermed vil opstå situationer, hvor gæster i naturnationalparken ikke kan aflæse dyrene og dermed undgå en potentiel farlig situation. Én ting er, at et skilt med 'Adgang på eget ansvar' ville kunne få mig selv til at vende om, men jeg ville heller ikke lade mine børn færdes frit i et område med fritgående heste og kvæg. Jeg tænker heller ikke, at der kommer til at være samme mulighed for udflugter og undervisning af skolebørn i skoven, hvis lærere og pædagoger skal kunne stå inde for elevernes sikkerhed i en naturnationalpark med store mængder fritgående græssere. Det samme er gældende for både spejderforældre og spejderledere, der udtrykker bekymring omkring at skulle bruge områder hvor der går fritgående store græssere. Ja, jeg kunne for så vidt blive ved.

Ole Hjorth Caspersen og Frank Søndergård fra Københavns Universitet antager i deres rapport om 'Friluftsliv og græssende dyr i naturplejen – Notat om mulige konflikter ved mødes mellem besøgende og dyr' også, at et ukendt antal potentielle besøgende fravælger at færdes i området hvor der frit går heste og kvæg. (https://static-curis.ku.dk/portal/files/237043761/Notat_Friluftsliv_og_gr_ssende_dyr_web.pdf)

Jeg opfordrer derfor til, at man dybt og grundigt inddrager alle relevante parter der har viden og indsigt i hvordan biodiversitet kan skabes uden brug af hegn og store græssere.

Folkesundhed

Danskernes sundhed er under pres, og de danske idrætsorganisationer har i flere år arbejdet behårdt på at få folk ud i naturen. Både på grund af det fysiske helbred – men ikke mindst det psykiske. Det har for mange mennesker en meditativ og helende effekt at være i naturen. Det er ting der for mange på ingen måder harmonerer med at opholde sig i indhegninger med dyr. Selvom flere mener det er ubegrundet, vil jeg endnu engang referere til ovennævnte rapport.

Udover rekreative formål bruges skovens område også mere aktivt. Eksempelvis af mountainbikere, som har et formidabelt spor i Fussingø. Kan (og vil) man skabe noget lignende andetsteds? For udeover at sporet vil blive nedtrampet af store græssere, så vil det også gå ud over sikkerheden på sporet. Såfremt borgere i området omkring Fussingø skal opøge lignende, skal vi ret langt væk.

Trafik igennem området

Som det er nu, er Fussingø ikke blot en skov med megen aktivitet for områdets borgere – Det er også et knudepunkt for trafik både øst-vest og nord-syd. Ønsker man som cyklist at komme fra Sønderbæk mod Randers, er der en klar sikkerhedsmæssig fordel i at cykle via Stokbjergvej-Vasevej-Grovbakkevej. Den vej er særligt mange børn gennem tiden cyklet, da Viborgvej fra Sønderbæk mod Randers er stejl og smal. Trafikken op af stykket er desuden præget af tung og til tider hurtig trafik, og er absolut ikke sikker at cykle på. Med en indhegnet nationalpark vil man fremadrettet skulle opveje usikkerheden fra de store græssere mod usikkerheden fra den tunge trafik. Skal man krydse området nord-syd vil de derimod skulle tage en stor omvej øst omkring søen eller vest omkring Læsten bakker. Afhængig af deres destination vil de så igen være tvunget ud på Viborgvej. Da vi bor i udkanten af kommunen, føler vi os i forvejen nedprioriteret ifht. cykelstier og offentlig transport. Ønsker man ikke at transportere sig gennem en indhegning med store græssere, bliver man endnu dårligere stillet.

Som cykellister tager mange samme rute hver dag i bil. Mange bruger vejen både på arbejde, men også grundet institutioner i såvel skoven som i Sønderbæk. Vejene gennem skoven skaber en naturlig forbindelse for de små byer i området, og det er derfor vigtigt at kunne benytte vejene gennem skoven. Ifølge Dyrenes Beskyttelse blev der i 2019 registreret over 10.000 hjortepåkørsler. Rådyr vejer op til 35 kg, dådyr op til 80 kg og kronvildt op til 200. En Exmoor pony vejer op mod 400 kg og galloway kvæg op mod 800 kg. Bare grundet dyrenes størrelse kan jeg ikke undlade at bekymre mig om, hvilke fatale følger påkørsler i skoven kan få.

Hvis færdselsloven ændres, har det store konsekvenser for bevægeligheden i området. Jeg syntes der mangler fokus på, hvor mange borgeres daglige trafik der påvirkes og i hvor stor grad, samt hvilken risiko – og ikke mindst frygt – det vil skabe.

Dyrevelfærd

"I Rewilding Mols benytter vi os af såkaldt reaktiv forvaltning. I stedet for på forhånd at beslutte os for, hvor mange dyr, der er plads til og regulere derefter, lader vi bestanden udvikle sig frit. Eftersom der ikke tilskudsfores inden for hegningen, er det tilgænge- ligheden af naturligt plantemateriale, der er med til at styre antallet af dyr. Når bestanden er blevet for stor, falder den akkurat som i naturen. Normalt vil heste og kvæg dø helt naturligt af sult eller sygdom, men det forbyder Dyreværnsloven. Hvis dyrene ikke kan overleve på arealerne uden "behandling", udtages de i stedet af bestanden. Nogle skydes på stedet, andre sendes til lignende naturprojekter. På grund af sundhedsreglerne må vi ikke lade ådsler ligge på arealerne, som de ville have gjort naturligt."

Ovenstående tekst er fra Molslaboratoriets hjemmeside, og sagt på godt dansk skriver de jo, at bliver der for mange dyr, så dør de af sult. Er det virkelig et scenarie vi skal tillade i danske nationalparker. Vi arbejder som land for bedre dyrevelfærd, men er det her ikke et skridt tilbage? Kødproducenter bliver hånet og udskammet, men så snart man stiller spørgsmålstegn ved den måde man holder dyr i et rewilding projekt, bliver man beskyldt for at være for 'lyserød' og disneyficeret.

Vi er i gang med at undergrave vores egen dyreværnslov. Fremadrettet vil dyrene således ikke have krav på ly, læ og tørt leje i vintermånederne.

Heste ville heller ikke længere have krav på dagligt tilsyn. Fremadrettet vil der ifølge lovforslaget kun skulle være jævnligt tilsyn – men hvor ofte er det? Morten DD Hansen udtalte så sent som i denne uge, at selvom de fører tilsyn på en ATV, er det ikke nemt at finde alle dyr på deres områder. Der lægges op til et større hold af dyr i Fussingø, og jeg forudser derfor, at det bliver endnu sværere at holde øje med det enkelte dyr. Jeg forudser derfor også en situation, hvor et dyr kan være tilskadekommet eller syg, og have lidt i en uacceptabel lang periode. En landmand med kvæg er heller ikke pålagt at skulle tilse sine græssende dyr dagligt – men hans dyr er heller ikke spredt på et område der tilnærmelsesvis minder om en nationalpark – og forholdene er derfor ikke sammenlignelige.

Fremadrettet kan borgere i området få den triste funktion af at skulle opdage syge og nødlidende dyr. Det er uværdigt overfor dyr som staten skal forvalte – men det kan samtidig være svært at retfærdiggøre overfor landets borgere, at private skal holde deres dyr bedre end staten.

Min opfordring

Jeg opfordrer til, at man er modige, og ikke falder for det, der udefra, ser ud til at være et politisk prestigeprojekt, men derimod åbner for andre teorier omkring biodiversitet og rewilding. Jeg opfordrer politikerne til at finde en løsning, hvor hensyn til natur- og friluftsjnteresser kan gå hånd i hånd og hvor vi som brugere og lokalområde inddrages i processen om ændring af "egen" skov.

Med venlig hilsen

Marie Montell Vester
Hasselvænget 4
8990 Fårup

Til Miljøministeriet

HØRINGSSVAR

J.nr. 2020-5425

Randers den 12. februar 2021

Indsendt af:

Malene Thune
Volstrupvej 1
8920 Randers NV
Tlf. 20988025

Vedr. Høring om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og vejfred og færdselsloven (Etablering af naturnationalparker m.v.)

Jeg skriver som daglig bruger og nabo til Fussingø Statskov. Jeg bruger skoven som gående med hund, børn samt som rytter. Vi er flyttet til området for at have en skov med adgang til – en Statskov, som jo ikke bliver lukket for brugere. Da disse lovforslag omhandler Naturnationalpartner har jeg valgt at medtage nogle af de bekymringer jeg har som både bruger og nabo.

Lov om naturbeskyttelse

Første vil jeg præcisere at der er Vi er glade for at der i forslaget til ændringen af lov om naturbeskyttelse ikke er et krav at naturnationalparker indhegnes og at der henvises til muligheden for en delvis indhegning. Jeg håber det vil blive taget i anvendelse og dermed undgå hegn på de meste anvendte steder i Fussingø – og derved sikre reel adgang i dele af den kommende Naturnationalpark.

Færdselsloven

I forhold til den foreslåede ændring af færdselsloven ser jeg en række negative konsekvenser for mange og ikke mindst for lokalbefolkningen. Fussingø Statskov er omgivet af små lokalsamfund og vejene mellem de små byer går gennem skovområdet og således igennem den påtænkte Naturnationalpark. Vejen anvendes således daglige til både biler og cyklende og der er en del børn som cykler i området til og fra skole.

Ved etablering af indhegninger og indsættelse af store græssere forsvinder den tryghed, som var en af årsagerne til at vi valgte at bo på landet. Det falder bort ved at vi ikke længere kan lade vores børn cykle til og fra skole samt kammerater eller lade dem selv færdes i skoven – eller færdes sammen med os.

I ønsker at tilsidesætte den nuværende færdselslov, og tillade store græssere at færdes uhindret i hele Naturnationalparken.

Lov om skove

I Danmarks nationale skovprogram fra 2018, står der bl.a. vedr. Friluftsliv og Kulturværdier, at de strategiske pejlemærker er at:

Fastholde og udvikle skov som et velfærdsgode, hvor befolkningen sikres muligheder for friluftsliv og naturoplevelser.

Med den foreslåede ændring ser man bort fra både friluftsliv og kulturværdier. Det er et kæmpe tilbageslag for folkesundheden og jeg må indrømme at jeg bliver både meget berørt og dybt frustreret over at man påtænker at lade store græssere gå rundt på de 200 år gamle stendiger og endnu ændre gravhøje.

Folkesundheden og manglende reel adgang

Folkesundheden har i mange og under skiftende regeringer været højt prioriteret. Den sidste årrække har der været en stærkt øget brug af Fussingø Statsskov, hvor folk er kommet for at lufte deres hunde, gå med deres børn, løbe, cykle mv – alt sammen noget som øger folkesundheden både fysisk og mentalt. Men mulighed for at opsætte hegn og lukke store græssere ud lukke i de fakto en meget stor gruppe af bruge ude fra skoven og efterlader den til nogle naturturister og biologer – ja vel de selv sammen som er ophavsmænd til ideen om hegn og store græssere.

Vi ved at der sker ulykker i indhegninger og der kommer flere og flere historier op om borgere som har været udsat for "nærvedsulykker". Der har bare ikke været noget sted, hvor det har været muligt at rapportere om dette – stik imod rigtig mange andre områder – som f.eks. arbejdsulykker, haveriulykker mv. hvor man har stor fokus på nærveds ulykker for så vidt muligt at forhindre at de større ulykker sker. Hvorfor har man valgt helt at se bort fra dette. Det ER en stor psykologisk barriere for de fleste mennesker at gå ind i indhegninger hvor man også mødes med advarselsskilte om ingen høje lyde, ingen hurtige bevægelser mv. – samt at det sker på eget ansvar. Lad nu være med at blive ved med at påstå at der er fri adgang. Der er IKKE reel adgang til den påtænkte Naturnationalparker for helt almindelig brugere og borgere i lokalsamfundene.

I rapporten "Friluftsliv og græssende dyr i naturplejen - Notat om mulige konflikter ved mødet mellem besøgende og dyr" af Ole Hjorth Caspersen og Frank Søndergaard Jensen fra Københavns universitet – står der på side 5 følgende:

S. 5 "Anvendelse af store græssende dyr kan derfor også medføre en indskrænkning af adgangen til ellers åbne områder specielt for vandrere eller grupper som ryttere og cyklister. Desuden må det antages, at et ukendt antal potentielle besøgende fravælger at færdes i områder, hvor store dyr græsser, pga. utryghed ved at færdes i områder, hvor kvæg, heste eller bison går frit."

Det er de daglige brugere som bliver sorteper i dette spil og biologer og naturturister som vinder. Er det virkelig det vi ønsker i vores alle sammen skove – som Statsskovene jo er.

Der er mig bekendt ingen steder i Danmark hvor man i dag måde dyrke friluftslivet på den måde man må i Statsskovene i dag – altså løbe, cykle, ride mv. De restriktioner der er i hegningerne i dag er medvirkende til at holde antallet af ulykker ned – men der er jo heller ikke REEL adgang.

Øget biodiversitet er IKKE lig med hegn og store græssere

I de påstande som føres af idehistoriker og nogle biologer sættes øget biodiversitet lig med hegn og store græssere. Men det er påstande som er fuldstændig uden evidens og jeg bliver meget bekymret over at vores politikere er parat til at bruge knap en mia af borgernes penge på et store

eksperiment. Jeg håber I besinder jer og får det undersøgt ordentligt, for der er mange andre metoder til at øge biodiversiteten – og ja nok også bedre måder, da man i dag ved at store græssere også har negative konsekvenser for biodiversiteten. Der er netop udkommet en rapport "Biodiversitetseffekter af rewilding". Jeg anerkender at afgrænsning på åbne områder har en gavnlig effekt – men de foreliggende planer er jo i skovene, hvor der ingen evidens er. Jeg ser derfor denne ide med en hegning og store græssere som et store eksperiment uden et ordentlig og bredt fundament – men store omkostninger for både friluftslivet og dyrevelfærden.

Dyrevelfærdsloven

I lovudkastet er der også beskrevet en ændring i dyrevelfærdsloven. Jeg finder det forkasteligt og uetisk at Miljøministeren overhoved kan overveje at dispensere fra Dyrevelfærdsloven's §§ 3 og 9. Der er tale om to helt centrale paragraffer, for Danmarks hidtidige holdning til dyr i menneskers varetægt. Dyr bliver ikke vilde af at de lukkes ind i en indhegning og rigtige vilde dyr er ikke omgivet af hegn og har mulighed for at bevæge over store afstande hvis de sulter, tørster eller på anden vis mistrives. Det samme gør sig gældende hvis de bliver jagtet af rovdyr. Det der af nogle kaldes for vild natur har intet med vild natur at gøre – her omdannes den vilde natur vi rent faktisk allerede har til kultur.

Biodiversitet skal være en folkesag

Min appel er: Stop nu lige op. Få undersøgt andre muligheder for at skabe øget biodiversitet, lav reel borgerinddragelse og ikke kun den information som sker nu og lad os så få lavet nogle Naturnationalparker hvor de lokale borgere bakker op om det og siger "Yes in my backyard". Biodiversitet skal være en folkesag og ikke en sag som grundet uforståelige og unødvendige metoder bliver en sag med mange mange modstandere og tabere.

Med venlig hilsen

Malene Thune

HØRINGSSVAR J.nr. 2020-5425

Hermed tilkendes gives modstand mod dele af "Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og færdselsloven".

Jeg ønsker biodiversiteten øges i Danmark, men jeg ønsker samtidig at vi sikkert og trygt kan få en rekreativ udnyttelse af naturnationalparkerne, derfor opfordrer jeg politikerne til at finde en løsning, hvor hensyn til natur- og friluftssinteresser kan gå hånd i hånd og hvor vi som brugere og lokalområde inddrages i processen om ændring af "egen" skov.

Jeg er særligt bekymret for:

-
- Min egen og min families
- sikkerhed ved færdsel i hegningerne
-
-
- At der kan dispenseres
- fra dyrevelfærdsloven i naturnationalparkerne
-
-
- At færdsel med hund
- i hegningerne vil være til fare for hund, ejer og øvrige ledsagere
-
-
- At færdsel til hest
- i hegningerne vil være til fare for heste og ryttere
-
-
- At vi som lokale ikke
- bliver inddraget tilstrækkeligt i processen
-
-
- At den eksisterende
- natur og kultur i skoven ødelægges, når træerne fældes, det nuværende vildt hegnes ude og vedligehold ophører.
-
-

Med venlig hilsen

Lotte Krause Slot

Esbønderupvej 77

3230 Græsted

HØRINGSSVAR J.nr. 2020-5425

Sendt til: mim@mim.dk med CC jacbe@mfvm.dk og dahmo@mfvm.dk
d. 09.02.2021

Hermed tilkendegives modstand mod dele af “Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og færdselsloven”.

Jeg ønsker biodiversiteten øges i Danmark, men jeg ønsker samtidig at vi sikkert og trygt kan få en rekreativ udnyttelse af naturnationalparkerne, derfor opfordrer jeg politikerne til at finde en løsning, hvor hensyn til natur- og friluftsjnteresser kan gå hånd i hånd, samt at også hensyn til de planteædere der ønskes udsat, varetages under eksisterende dyrebeskyttelses lovgivning.

Jeg er særligt bekymret for:

- Min egen og min families sikkerhed ved færdsel naturnationalparker når der udsættes store planteædere. Der er tidligere set dødsfald hvor mennesker er blevet slået ihjel af køer.
- At der kan dispenseres fra dyrevelfærdsloven i naturnationalparkerne. Det er absolut forkert at f.eks. bison eller vildheste skal kunne lide sultedøden for at fremme biodiversitet
- Færdsel med hund i hegningerne
- Begrænse adgang for mountainbike aktiviteter
- At de mountainbike faciliteter der i dag trækker turister fra udlandet og som danske mountainbikere kører langt efter, ikke længere vil have værdi hvis disse hegnes inde
- At det ikke bliver muligt at dyrke min sport og deltage i events i skovene der ønskes udlagt til Naturnationalparker
- At de eksisterende bestande af kronvildt og dåvildt vil blive begrænset i deres naturlige udbredelse og vandring

Med venlig hilsen

Tommy Kjær Frandsen
Skovvej 12, Havnbjerg
6430 Nordborg

HØRINGSSVAR J.nr. 2020-5425

Sendt til: mim@mim.dk med CC jacbe@mfvn.dk og dahmo@mfvn.dk
d. 12.02.2021

Hermed tilkendes gives modstand mod dele af "Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og færdselsloven".

Jeg ønsker biodiversiteten øges i Danmark, men jeg ønsker samtidig at vi sikkert og trygt kan få en rekreativ udnyttelse af naturnationalparkerne, derfor opfordrer jeg politikerne til at finde en løsning, hvor hensyn til natur- og friluftssinteresser kan gå hånd i hånd og hvor vi som brugere og lokalområde inddrages i processen om ændring af "egen" skov.

Jeg er særligt bekymret for:

- Min egen og min families sikkerhed ved færdsel i hegningerne
- Der kan dispenseres fra dyrevelfærdsloven i naturnationalparkerne
- Færdsel med hund i hegningerne
- Færdsel til hest i hegningerne
- At det ikke bliver muligt at dyrke min sport og deltage i events i skoven
- At vi som lokale ikke bliver inddraget i processen
- At jeg som nabo får ødelæggelser på min grund
- At den eksisterende natur i skoven ødelægges når træerne fældes og det nuværende vildt hegnes ude

[Indsæt evt. flere af dine egne punkter og slet dem der ikke er relevante for dig]

Med venlig hilsen

Jette Saltoft Gram

Tøltevej 5

4340 Tølløse

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og vejfred og færdselsloven i offentlig høring (Etablering af naturnationalparker m.v.), j.nr. 2020-5425

Miljøministeriet har den 15. januar d.å. udsendt udkast til lovforslag om ændring af ovenstående love i offentlig høring. Lovforslaget vedrører etablering af naturnationalparker m.v.

Lovforslaget, bemærkningerne til forslaget og den tekniske gennemgang af lovforslaget har givet anledning til følgende:

Lad mig starte med at sige at jeg er stolt og glad over at vi endelig kommer til at gøre noget for at skabe bedre og vildere natur i Danmark. Jeg er selv vokset op med naturen som et fast ankerpunkt i mit liv, og naturbevarelse og kampen for at beskytte den danske biodiversitets fylder meget i mit liv og i mit arbejde. Som jæger har jeg med stor glæde oplevet den vækkelse der er skat blandt danskerne de seneste par år, hvor de endelig har opdaget potentialet i den danske natur, og har fået forståelse for hvor vild den kan blive - hvis vi gør noget sammen.

Jægerne i Danmark er nemlig mere end bare et hobby folk. Det er ikke den samme mentalitet som fuglekiggere og mountain bikere der hygger sig med deres hobby hver anden lørdag, indtil de finder noget andet de synes er sjovt. Det er en meget dedikeret kultur der tæller mere end 175.000 mennesker OG deres familier, venner og bekendte. Det er borgere med ekstremt blandet baggrund, der definerer sig som jægere FØR de taler om parti eller oprindelse. Og det er en kultur der har oplevet - igen og igen - at miste deres rettigheder og muligheder, selvom det er dem der betaler den højeste pris af alle naturbrugere for at udleve deres livsform.

Som jagttegnslære, naturmenneske, naturformidler og aktiv i mange aspekter af jagtens kukur, ved jeg at jægerne - uanset baggrund - sætter naturen og biodiversiteten meget højt. Og de er villige til at gøre meget for at beskytte den - også selvom de skal betale af egen lomme. Desværre oplever vi at den indsats vi jægere har ydet i årevis for at beskytte den danske natur mod landbrugets, skovbrugets og ja - til tider statens interesser, nu bliver gjort til skamme af bemærkingen i lovforslaget:

“Der lægges op til, at naturnationalparkerne generelt vil blive friholdt for jagt, der ikke sker som led i forvaltningen af områderne. Det vil sige, at den statslige lodsejer (f.eks. Naturstyrelsen) som udgangspunkt forventes ikke at gennemføre jagtudleje, betalingsjagter, nyjægerjagter og invitationsjagter i naturnationalparkerne. Der vil dog fortsat være mulighed for bestandsregulerende jagt på vildtet i området, jagt på invasive arter, eller hvis det på anden måde er konkret begrundet.”

Denne bemærkning er en torn i øjet på samtlige danske jægere. Den udskammer os som minoritet, og diskriminere os ifht alle andre naturbrugere. For hvorfor forbyder man ikke som udgangspunkt aktiviteter, der beviseligt ER skadelige for biodiversiteten - og lader de aktiviteter der ikke skader fortsætte? For der er nemlig ingen evidens for at jagt som det udføres i Danmark, og som det ville skulle udføres i nationalparkerne er skadeligt for biodiversiteten. Vi er en stor gruppe interessenter der har efterspurgt en sådan evidens talløse gange men der er ingen - heller ikke WWF, DOF, DN eller diverse forskere fra danske og internationale forskningsinstitutioner - der har kunne fremføre beviser for at en dansk model for bæredygtig jagt på overskydende dyr i nationalparker skulle være skadelig. Dette understreges af at miljøministeren selv erkender at der skal foretages

omfattende regulering i nationalparkerne - dvs. afskyning af overskudsdyr og invasive arter. Hvilket også fremgår af bemærkningen. At dette ikke kan gennemføres gennem f.eks. de succesfulde "nyjægerjagter", eller i en anden model, giver ingen mening ifht intentionen om at aktivitet ikke må være skadelig. For ministeren påpeger jo at selve jagtens kerne - den menneskelige aktivitet at efterstræbe og aflive vildt - IKKE er skadelig for biodiversiteten. Det er faktisk nødvendigt. Og vi har været en del af denne naturlige proces lige så længe som Danmark har eksisteret i sin nuværende form.

At kalde denne nedskydning for "bestandsregulerende jagt" er udelukkende et sprogligt greb og ændre ikke på det grundlæggende, nemlig at der er dyr der dør for menneskehånd. Dette er i handling såvel som i formål, hvad vi normalt betegner som "jagt" - med mindre man af politiske og ideologiske årsager er specielt håndsky overfor ordet og forsøger at camouflere dets nødvendighed som "regulering".

På baggrund af ministerens egne udtalelser og bemærkningens henvisning til nødvendigheden af bestandsregulerende jagt, må vi dermed konkludere at kontrolleret jagt både er nødvendigt for en bæredygtig drift af parkerne og dermed også med at nå biodiversitets målene. Derfor er det også nærliggende at spørge om hvem der skal foretage denne kontrollerede jagt, nu da det ikke længere må udføres af almindelige danskere. Men selvom man gentagende gange har spurgt ind til hvem der skulle foretage den administrative nedskydning, så er det ikke muligt at få et svar på dette. Derfor må jeg konkludere at man regner med at dette primært skal foretages af statsansatte. Og her kommer så endnu en bekymring. For hvem skal betale for denne regulering? I udkastet til NNP'erne må der ikke udtages ressourcer fra NNP'erne. Dette gør at den model man kender fra Dyrehaven nord for København, hvor en stor del af finansieringen af de professionelle skytters arbejde kommer fra indtægt på kødet, ikke kan anvendes. Ønsker man at opretholde en vildtmængde i diverse NNP, der ligner den vi kender fra dyrehaven skal man dermed afse lønninger til 3 fuldtidsansatte skytter, der regulerer i en udvidet jagtsæson. Og eftersom man regner med at oprette NNP'er i mange dele af landet, er det ikke praktisk muligt at gennemføre en national regulering uden at ansætte et omfattende korps af statsansatte skytter, der må tages alle midler i brug for at holde bestandene på et niveau som er bæredygtigt for områderne, for landbruget og for alle andre interesser. I andre lande ender sådanne skyttekorps ofte med at tage helikoptere i brug for at kunne udføre dette omfattende arbejde. For det er i den grad omfattende. Og meget udgifts tungt.

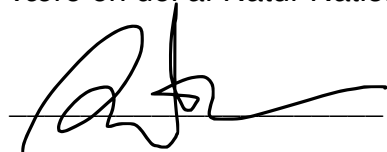
Jægerne vil gerne være en del af løsningen

Hvorfor skal man overhovedet holde fast i et jagtforbud uden dokumenteret nødvendighed, som diskriminere groft imod en gruppe borgere der bidrager mere end alle andre grupper til finansieringen af den danske natur, og vil som kræve massive omkostninger på kort og lang sigt når der findes mange effektive og efterprøvede metoder til at kombinere naturbevarelse, biodiversitets beskyttelse og jagt? Hvis man i stedet søger den konstruktive løsning og kommer jægerne og jagten i møde, så vil det være meget lige til at anvende nogle af de modeller der er afprøvede i andre lande, som virker og hvor borgerne tager del i de glæder og goder som de selv er med til at betale for. Til eksempel er hele det amerikanske naturbevarelse og beskyttelses system er passeret på denne model. Her har den almindelige borger adgang til statens arealer ud fra et lotteri system og passeret på en afskydningsplan for de enkelte områder. Det er bæredygtigt, det virker og det er fuldstændigt i tråd med den demokratisering af demokratisk naturen som miljøministeren selv giver udtryk at det er formålet med nationalparker. Den samme type af modeller kendes fra vores nabolande, fra Island, Schweiz og mange andre lande, hvor metoden virker og bidrager til at skabe bedre og vildere natur.

Så for alle os der elsker naturens skyld - drop bemærkningen om et generelt jagt forbud i NNP'er. Lav en fleksibel lovgivning der giver mulighed for at tilpasse sig de enkelte lokaliteters behov. For der er selvfølgelig plads til at nogen NNP har adgang for visse jagtformer og andre ikke har. Det er da klart. Det skal ikke være et "free for all". Men det har vi jo heller ikke idag. Der er nemlig ude mærket lovgivning på plads idag hvis man ønsker at det ene eller det andet område skal være vildtreservat eller på anden måde lukkes for jagt. Et omfattende forbud er ikke nødvendigt. I stedet kan man lave gode fleksible løsninger lokalt der er styret og selvfinansieret, og lægges ind så det støtter indsatsen for biodiversiteten over en bred kam. Ligesom man gør på mange private ejendomme med jagt. Men det skal være op til det enkelte område, dets bæreevne og behov. Ikke et generelt forbud. Det vil komme til at skabe SÅ mange konflikter, med et generelt forbud mod jagt i NNP'er - Især når man ender med at skulle ansætte statsansatte jægere til at foretage den nedskydning som alle ved bliver nødvendig på sigt. Bare spørg i Thy hvor de lokale er rasende over at det er statsansatte, der regulerer i nationalparken. Her er konflikten allerede. Og den vil kun blive større af en diskriminerende forskelsbehandling, der tilsidesætter jægere.

Der er ingen tvivl i mit sind om, at hvis man holder fast i bemærkningens hensigt om at lukke for jagt i NNP'er, så vil processen med oprettelse og drift af disse områder møde en massiv og langvarig modstand, fra en stor gruppe danskere, der ikke har til sinds at stå model til den form for diskrimination, som der gives udtryk for i bemærkningen. Det vil gøre det ekstremt besværligt at skabe dialog med lodsejere, naboer og interessenter på tværs af økonomiske og politiske skel, og det vil være et emne, der kommer til at fylde meget i al den tid hvor forbuddet står ved magt. Jeg minder her om at det var jægere - ikke biologer eller staten - der beskyttede det danske hjortevildt mod den kongelige ordrer om at nedskyde kronvildtet i hele landet, og det er jægere der årligt lægger mange millioner i statskassen gennem jagttegnsafgifterne, til gavn og glæde for andre borgere og den danske natur. Derfor håber jeg også at man fra statens side vil anerkende de danske jægers indsats og bidrag til vores natur og kultur, og søge samarbejdet i stedet for konflikten. Vi har været her i 12000 år og er lige så meget en nøgleart som ulven. Og vi vil så umådeligt gerne fortsætte med at bidrage til at skabe en bedre natur i Danmark, ved at være en del af Natur Nationalparkernes positive fremtid.

David Carsten Pedersen

Vendersgade 26 1th 1363 København
22458505
davidcp@me.com

HØRINGSSVAR J.nr. 2020-5425

Sendt til: mim@mim.dk med CC jacbe@mfv.dk og dahmo@mfv.dk
d. 12.02.2021

Hermed tilkendes gives modstand mod dele af "Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og færdselsloven".

Vi ønsker biodiversiteten øges i Danmark, samtidig ønsker vi, at vi sikkert og trygt kan få en rekreativ udnyttelse af naturnationalparkerne. Derfor opfordrer vi politikerne til at finde en løsning, hvor hensyn til natur- og friluftssinteresser kan gå hånd i hånd og hvor vi som brugere og lokalområde inddrages i processen om ændring af "egen" skov.

Vi er særligt bekymret for:

- Vores egen og families sikkerhed ved færdsel i indhegningerne med store græssende dyr som heste og kvæg. Flere eksisterende steder med "vilde" dyr, har vist, at dyrene bliver vant til mennesker omkring sig. Det kan betyde, at de bliver nærgående, når der bliver mangel på naturlig føde.
- Der kan dispenseres fra dyrevelfærdsloven i naturnationalparkerne. Igennem flere år, er der blevet kæmpet for en bedre dyrevelfærdslov, og det er ikke acceptabelt, at vi som daglig brugere af skoven, skal se – og ikke mindst acceptere, at dyr skal lide en langsom død grundet sygdom eller manglende føde.
- Færdsel med hund i hegningerne, da de vil virke som en trussel på en flok græssende dyr, med hvad, deraf kan følge.
- Færdsel til hest i indhegningerne. Ved store græsser vil det blive for farligt at ride indenfor hegningerne, da den vilde flok af naturlige grunde vil kæmpe for flokken, enten ved at forsvare sig eller tiltrække ridehesten hvormed farlige situationer vil opstå.
- At det ikke bliver muligt at dyrke "min sport" og deltage i events i skoven. Dels vil den begrænset plads i skoven, især udenfor indhegningerne blive presset. Det vil blive svært at få plads til alle de events, der har fundet sted hidtil og som bidrager til folks velbefindende. De fleste events vil blive planlagt udenfor hegningerne, da arrangørerne ikke tør tage chancen i forhold til ulykker, hvis de udføres inden for hegningerne.
- At vi som lokale ikke bliver inddraget i processen
- Det nuværende vildt hegnes ude. I Bidstrup Skovene er der i dag, en stor bestand af forskellige hjorte, det værdsætter vi på vores ture i skoven.

Bekymringen går på, om disse dyr bliver tvunget til at finde nye levesteder, hvilket der er meget få lignede steder af, på Midtsjælland ift. til natur og størrelse som Bidstrup skovene.

Med venlig hilsen

Sanne Solmer-Hansen
Skovhastrupvej 20
4330 Hvalsø

Jonna Runge
Åparken 31
4370 Store Merløse

Hermed tilkendes gives modstand mod dele af "Forslag til Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og færdselsloven".

Jeg ønsker biodiversiteten øges i Danmark, men jeg ønsker samtidig at vi sikkert og trygt kan få en rekreativ udnyttelse af naturnationalparkerne, uden unødvendig svie og smerte hos de planlagt udsendte dyr i skoven. Derfor opfordrer jeg politikerne til at finde en løsning, hvor hensyn til dyrevelfærd, natur- og friluftinteresser kan gå hånd i hånd og hvor vi som brugere inddrages i processen om ændring af "egen" skov.

Jeg er særligt bekymret for:

- Der kan dispenseres fra dyrevelfærdsloven i naturnationalparkerne (resultaterne af ligende "eksperimenter" i udlandet har resulteret i mange underernærede dyr, samt flere dyr der decideret er døde af sult. Jeg begriber ikke hvordan man kunne være interesseret i at kopiere dette scenarie i Danmark, hvor vi ellers har en stram lovgivning og høj standard for dyrevelfærd)
- Færdsel med hund i hegningerne (hvad hvis min hund bliver angrebet af en ko?)
- Færdsel til hest i hegningerne (hvad hvis min hest bliver omkranset af en hingst, der ønsker at bedække min hest mens jeg sidder på den?)
- At det ikke bliver muligt at dyrke min sport og deltage i events i skoven

Med venlig hilsen

Katja Berg, Lidemarksvej 85, 4632 Bjæverskov